

1. Methodologische notitie Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Item	Instructie
Titel van indicator	Het aandeel grote bedrijven in Nederland dat de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen expliciet onderschrijft als referentiekader voor hun internationale activiteiten.
Onderliggende doelstelling	90% van de grote bedrijven in Nederland onderschrijft de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen expliciet als referentiekader voor hun internationale activiteiten in 2023.
Gerelateerde resultaten vraag	Welk deel van de bedrijven in Nederland onderschrijft de OESO-richtlijnen als referentiekader voor hun internationale activiteiten?
Technische definities	<p>'Grote bedrijven': bedrijven die aan twee van de volgende drie criteria voldoen: meer dan 500 werknemers, totale activa meer dan € 20 miljoen en een netto omzet meer dan € 40 miljoen. Het betreft ruim 600 bedrijven.</p> <p>'Expliciet onderschrijven': benoemen in een jaarverslag, duurzaamheidsverslag of ander openbaar document van het bedrijf, of middels een statement op de website van het bedrijf.</p> <p>'Internationale activiteiten': bedrijven moeten internationale activiteiten hebben of onderdeel zijn van internationale waardeketens voor hun kernactiviteiten.</p> <p>OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen: https://www.oesorichtlijnen.nl/oeso-richtlijnen</p> <p>De stappen die horen bij de implementatie van de OESO-richtlijnen staan vermeld in de <i>OECD Due diligence guidance for responsible business conduct</i>: https://www.oesorichtlijnen.nl/documenten/publicatie/2018/05/31/oecd-due-diligence-guidance-for-responsible-business-conduct</p> <p><i>UN Guiding Principles on Business and Human rights</i>: https://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf</p>
Rationale	Nederland heeft zich gecommitteerd aan de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen. In 2013 heeft het toenmalige kabinet de 90%-doelstelling geformuleerd, zonder daar een jaartal aan te verbinden (Kamerstuk 26 485 nr 64). In 2018 is er een jaartal aan gekoppeld: 2023 (10 jaar na de oorspronkelijke toezegging) (Kamerstuk 26 485 nr 291).
Type indicator	<ul style="list-style-type: none"> • Direct • Kwantitatief • Gerealiseerd (niet verwacht of geprognostiseerd)
Tijdlijn	Rapportagejaar: de rapportage in het BHOS-jaarverslag 2018 heeft betrekking op de rapportage van bedrijven over het jaar 2017. Er zit een jaar verschil tussen, omdat de officiële jaarverslagen van de bedrijven de belangrijkste bron van informatie zijn. De jaarverslagen van de bedrijven over 2018 zijn pas beschikbaar halverwege 2019, hetgeen te laat is voor het BHOS-jaarverslag van 2018.
Dekking	De gekozen indicator weerspiegelt volledig de door de overheid geformuleerde doelstelling.
Baseline	De baseline (nulmeting) is de rapportage van bedrijven over het jaar 2017. Hierover wordt gerapporteerd in het BHOS-jaarverslag van 2018.
Berekening en guidance	<p>Een bedrijf krijgt een positieve score:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Als het bedrijf de OESO-richtlijnen expliciet onderschrijft (zie Technische definities), en/of • Als het bedrijf de <i>UN Guiding Principles on Business and Human Rights</i> expliciet onderschrijft (zie Technische definities), en/of • Als het bedrijf aangeeft dat het een of meerdere stappen heeft gezet zoals genoemd in de OESO-Guidance (zie Technische definities).
Databronnen en validatie	Voor het BHOS-jaarverslag 2018 is eenmalig een steekproef van 10% getrokken uit de lijst met 'grote bedrijven'. Voor deze bedrijven is de score vastgesteld (zie Berekening). Dit is de nulmeting (zie Baseline).

	<p>Voor het BHOS-jaarverslag 2019 zal de Transparantiebenchmark worden gebruikt als databron. Deze is in 2018 herzien. In de herziene Transparantiebenchmark wordt expliciet gemeten of bedrijven de OESO-richtlijnen benoemen als referentiekader voor hun activiteiten en welke stappen ze hierbij hebben gezet. De herziene Transparantiebenchmark meet dit voor het eerst in 2019 voor het jaar 2018. De herziene Transparantiebenchmark wordt eens in de 2 jaar in november gepubliceerd. Omdat de Transparantiebenchmark niet alle 'grote bedrijven' dekt, zal voor het BHOS-jaarverslag 2019 aanvullend onderzoek worden gedaan naar de andere 'grote bedrijven'. Op deze manier zullen alle 'grote bedrijven' meegenomen worden bij de meting.</p> <p>Voor de BHOS-jaarverslagen van 2020 e.v. zal elke keer een nieuwe meting plaats vinden als er een nieuwe Transparantiebenchmark beschikbaar is.</p>
Rapporteurs	<p>De Transparantiebenchmark wordt opgesteld door EY-Nederland in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK).</p> <p>Voor het BHOS-jaarverslag 2019 zal het aanvullende onderzoek naar de 'grote bedrijven' die niet worden gedekt door de Transparantiebenchmark worden uitgevoerd door een onafhankelijk bureau.</p>
Data disaggregatie	n.v.t.
Data aandachtspunten	<p>Om een bedrijf te beoordelen wordt gekeken naar jaarverslag, duurzaamheidsverslag, ander openbare documenten van het bedrijf en de website. Het kan zijn dat een bedrijf volgens de OESO-richtlijnen handelt zonder dit publiekelijk te maken. In dat geval krijgt het bedrijf een nul-score.</p> <p>Het kan zijn dat uit jaarverslag, duurzaamheidsverslag, ander openbaar document of website van een bedrijf blijkt dat het bedrijf een of meerdere stappen heeft gezet zoals vermeld in de OESO-Guidance, zonder dat de OESO als zodanig wordt genoemd. Als dit het geval is, krijgt het bedrijf een positieve score.</p> <p>De indicator gaat uit van het onderschrijven van de OESO-richtlijnen, maar een bedrijf krijgt ook een positieve score als het de <i>UN Guiding Principles on Business and Human Rights</i> onderschrijft. Dit is in lijn met de herziene Transparantiebenchmark. De <i>UN Guiding Principles</i> zijn geïncorporeerd in de OESO-richtlijnen, maar gaan alleen over de impact op de mens en niet op het milieu.</p>

2. Methodologische notitie Internationaal Ondernemen

Aspect	Instructie
Titel van indicator	a) Het aantal bij internationalisering ondersteunde mkb-ondernemingen, dat in de op de beleidsinterventie volgende 3 jaren meer heeft geëxporteerd naar de doelmarkt; b) De cumulatieve exporttoename van de betreffende bedrijven in deze drie jaren.
Onderliggende doelstelling	Excellente dienstverlening bij de internationalisering van het mkb, als specifieke doelgroep van het beleid, met behulp van het handels-, innovatie- en investeringsbevorderende instrumentarium.
Gerelateerde resultaten vraag	Hoe groot is het bereik van het geselecteerde instrumentarium onder het mkb en hoe vaak gaat de geleverde ondersteuning gepaard met exporttoename op de doelmarkt(en) van de ondersteuning op de korte termijn.
Technische definities	a) Gerapporteerd als X van Y b) Gerapporteerd in EUR
Rationale	BHOS beleidsartikel 1 kent als algemene doelstelling het <i>Versterken van het internationaal verdienvermogen van Nederland</i> . Deze doelstelling wordt (onder meer) bereikt door <i>versterking van de Nederlandse handels- en investeringspositie</i> , waaronder het genereren van export door Nederlandse ondernemingen. De overheid opereert additioneel aan de markt en/of waar er sprake is van marktfalen. In de praktijk is het zo dat vooral het mkb en startups extra ondersteuning van de overheid nodig hebben bij de internationalisering. De indicator is gerelateerd aan SDG 8 (<i>Fatsoenlijke banen en economische groei</i>) en SDG 9 (<i>Innovatie en duurzame infrastructuur</i>).
Type indicator	<ul style="list-style-type: none"> • Direct • Kwantitatief • Gerealiseerd (niet verwacht of geprognostiseerd) • Geaggregeerd • Referentiejaar: t-4. De indicator in het Financieel Jaarverslag XVII Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2018 is van toepassing op interventiejaar 2014.
Tijdslijn	De indicator in het Financieel Jaarverslag XVII Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking 2018 is van toepassing op interventiejaar 2014 en zet resultaatjaren 2015-2016-2017 af ten opzichte van pre-interventiejaren 2012-2013. In daaropvolgende jaarverslagen zal deze berekening steeds een jaar meebewegen. Deze tijdslijn impliceert een incubatietermijn van drie jaar: bij elk van de betrokken instrumenten is het namelijk aannemelijk om binnen deze termijn, volgende op het interventiejaar, een exportontwikkeling te observeren. Gekozen is voor één gemeenschappelijke incubatietermijn om de communiceerbaarheid van de geaggregeerde indicator te vergroten.
Dekking	Het Nederlandse beleid op internationaal ondernemen omvat handels-, innovatie- en investeringsbevordering. Het toepassen van een geaggregeerde indicator op een dergelijk divers beleid vergt onder meer een afweging tussen dekking (breedte) van het te evalueren instrumentarium en de homogeniteit ervan. Een te grote verscheidenheid aan instrumenten zou de verklarende waarde van de geaggregeerde indicator verkleinen. De gemaakte afweging bepaalt het betrokken instrumentarium, "modules" binnen individuele instrumenten en daarmee ook de uitvoerende organisaties. Zo richt de indicator zich enkel tot (a) export en (b) instrumentarium dat exportbevordering als directe doelstelling heeft. Daarnaast beperkt de indicator zich tot instrumentarium dat de financiering (grotendeels) uit BHOS Begrotingsartikel 1 verkrijgt en dient beschikbare data van goede kwaliteit te zijn. Dit resulteert in een selectie van een vijftal instrumenten: <ul style="list-style-type: none"> • Subsidieinstrumenten: <ol style="list-style-type: none"> (1) <i>Demonstratieprojecten, haalbaarheidsstudies en investeringsvoorbereidingsprojecten (DHI)</i>, (2) <i>Starters International Business (SIB)</i>, (3) <i>Zakenpartnerscan (ZPS)</i>; • <i>Partners for International Business (PIB)</i>;

	<ul style="list-style-type: none"> • Missie in opdracht o.l.v. een bewindspersoon of hoge ambtenaar, oftewel economische missies. <p>De uitvoering van het betrokken instrumentarium is daarmee geheel bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) belegd.</p>
<i>Baseline</i>	Niet van toepassing.
Berekening en <i>guidance</i>	<p><u>Rekenvoorbeeld Jaarverslag XVII 2018, betreffende interventiejaar 2014:</u> Per onderzochte mkb-onderneming zet het CBS de gemiddelde bilaterale export naar de doelmarkt(en) van de interventie in de effectjaren 2015-2017 af ten opzichte van de pre-interventiejaar 2012-2013. Daarbij corrigeert het CBS voor het feit dat de effectjaren een jaargang meer kennen¹.</p> <p>Bij exportwaarden van respectievelijk EUR 20.000, EUR 20.000, EUR 25.000, EUR 30.000 en EUR 35.000 in respectievelijk de jaren 2012, 2013, 2015, 2016 en 2017 levert dat voor de onderneming een positieve exportontwikkeling op van EUR 30.000 in de "volgende 3 jaren".</p>
Databronnen en validatie	<p>Micro-data van bilaterale goederen- en dienstenexport van Nederlandse mkb-ondernemingen waarover het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) beschikt.</p> <p>Het CBS beperkt zich in de doorberekening tot mkb-ondernemingen uit het klantenbestand van de uitvoerder van de betreffende regelingen (voor genoemde regelingen is dat de RVO) die in het relevante interventiejaar ondersteuning hebben ontvangen vanuit de betrokken instrumenten.</p>
Rapporteurs	Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS).
Data disaggregatie	Het Jaarverslag XVII bevat en beschrijft enkel de geaggregeerde indicator.
Data aandachtspunten	<p>De indicator (a en b):</p> <ul style="list-style-type: none"> • baseert zich op een variabele bedrijvenpopulatie. Het klantenbestand van de geselecteerde instrumenten in het interventiejaar bepaalt namelijk de jaarlijkse bedrijvenpopulatie; • beperkt zich bij berekening van de bilaterale export van de betrokken ondernemingen tot de specifieke doelmarkt(en) van de interventie; • omvat voornamelijk enkel goederenexport en intra-EU dienstenexport. Daarbij waren nog geen data over 2017 voor wat betreft intra-EU dienstenexport beschikbaar. Het CBS beschikt daarnaast (nog) niet over micro-data van bilaterale dienstenexport van individuele ondernemingen naar niet-EU-markten (extra-EU). Mocht dergelijke data beschikbaar komen, dan is opname ervan een mogelijkheid; • betreft enkel zmkb-ondernemingen (volgens CBS-definitie, die is geënt op de betreffende EU-definitie). Het grootbedrijf, niet-zmkb-ondernemingen en kennisinstellingen blijven buiten beschouwing; • houdt, in het geval van indicator b, geen rekening met ondernemingen waarvan de export op de doelmarkt(en) van de interventie in de berekening is teruggelopen in plaats van gestegen; • past geen controlegroep en geen correctie voor inflatie toe; • behandelt ondernemingen eenmalig wanneer zij op een specifieke doelmarkt in het interventiejaar van meerdere instrumenten gebruik hebben gemaakt; • wordt, in het geval van indicator-a, als <i>jaar a-bedrijf b-doelmarkt c</i> gemeten. Dit voorkomt dat inzet van meerdere instrumenten door <i>bedrijf b</i> op <i>doelmarkt c</i> meervoudig terugkomt in de resultaten.

¹ Deze correctie geldt momenteel enkel voor goederenexport aangezien het CBS voor intra-EU dienstenexport enkel over data beschikt over respectievelijk 2015 en 2016.